

صدای عاطفه‌ها

۲ با حضور مسئولان استان، زنگ عاطفه‌ها در مشهد به صدا درآمد

کوله بار تجربه یک دبستان

۳ مدرسه کوشش در روستای گوش در فعالیتهای فوق برنامه موفق بوده است

با حضور مسئولان استان، زنگ عاطفه‌ها در مشهد به صدا درآمد

صدای عاطفه‌ها

وی در خصوص مدارس معین تأکید کرد: سال گذشته برخی از مدارس استان به عنوان معین مدارس مناطق کمتر توسعه یافته انتخاب شدند و از محل کمک‌های مردمی و اعتبارات دولتی به این مدارس یاری رساندند. همچنین سال گذشته آموزش و پرورش خراسان رضوی به عنوان استان معین با جمع‌آوری حدود ۳۰ میلیارد ریال در بازسازی فضاهای آموزشی آسیب دیده و کمک به سانه دیدگان سیل استان گلستان نقش آفرینی کرد.

● **۲۰۰ مرکز نیکوکاری در استان**
مدیرکل کمیته امداد امام خمینی (ره) استان هم در این مراسم اظهار کرد: کمیته امداد منظومه‌ای از توانمندی‌های خانواده‌هاست که از تأمین مسکن تا اشتغال و از مسائل فرهنگی، تحصیلی و مشاوره تا سالمندی را در برمی‌گیرد. ما در کمیته امداد وظیفه داریم افراد خیر را به نیازمندان وصل کنیم. اکنون ۲۰۰ مرکز نیکوکاری مردمی در استان برای کمک به نیازمندان شکل گرفته است و ما نقش نظارتی داریم تا کمک‌های مردمی به انحراف کشیده نشود. حبیب‌آباد... آسوده‌بیشترین نیاز را در حوزه مسکن و اجاره خانه دانست و افزود: به دلیل افزایش اجاره‌بها مردم تحت فشار مضاعف قرار گرفته‌اند. همچنین لوازم تحریر یکی دیگر از نیازمندی‌های خانواده‌هاست و از خیران دعوت می‌کنیم در این حوزه به ما یاری برسانند. وی خاطر نشان کرد: نزدیک به ۴۰۰۰ دانشجو و حدود ۳۰ هزار دانش آموز داریم که خدمات تحصیلی دریافت می‌کنند. همچنین ۱۲ هزار یتیم داریم که هر کدام یک یا چند حامی دارند. بخشی دیگر دانش آموزانی هستند که سرپرست ناتوان دارند و به دنبال این هستیم که برای آنان خیر جذب کنیم. ■

قاسم علی خدابنده با اشاره به کمک‌های مردمی سال گذشته افزود: سال ۹۷ در جشن عاطفه‌ها بیش از ۲ میلیارد تومان کمک خیران جمع‌آوری و در مناطق محروم صرف تحصیل، لوازم تحریر، پوشاک و خوراک دانش آموزان شد. امیدواریم امسال این رقم افزایش داشته باشد. وی اعضای مجمع خیرین مدرسه‌ساز استان را بالغ بر ۴۰۰۰ نفر بیان کرد و گفت: خیرین مدرسه‌ساز بعد از انقلاب با کمک‌های مالی یادر اختیار گذاشتن اراضی و املاک خود کمک زیادی به نظام آموزش و پرورش کردند. امسال در شروع سال تحصیلی ۱۲۰۴ کلاس درس را افتتاح کردیم که ۶۰۲ کلاس آن توسط خیران ساخته شده بود یعنی ۵۰ درصد با احسان و نیکوکاری احداث شده است که شاید برای اولین بار بوده باشد. خدابنده همچنین خاطر نشان کرد: امسال آمار دانش آموزان در کشور ۴ درصد افزایش پیدا کرده و حدود ۳۰ درصد از مدارس که در گذشته ساخته شده است رو به تخریب هستند و نیاز به بازسازی دارند. حضور خیران در راستای بازسازی و تجهیز امکانات مدارس به خصوص تجهیزات هنرستان‌ها می‌تواند کمک ویژه‌ای باشد.

دانش آموزان؛ همیاران پلیس و فرهنگ یاران ترافیک

دوره آموزش ابتدایی، دوره متوسطه اول و متوسطه دوم در حال اجرا و فرهنگ سازی ترافیک است. دکتر قاسمعلی خدابنده افزود: در حال حاضر ۲۹۵ هزار نفر از دانش آموزان و همکارانمان در این قالب همکاری می‌کنند. علاوه بر این تعاملات بسیار خوبی بین نیروی انتظامی و آموزش و پرورش در برگزاری برنامه‌های مختلف در راستای فرهنگ سازی و آشنایی اولیا، همکاران و دانش آموزان با قوانین و مقررات ترافیکی در حال پیگیری است.

که از بازنشستگان آموزش و پرورش است، به صدا درآمد. مروج یکی از خیرانی است که با آموزش و پرورش همکاری‌های زیادی دارد و در این مراسم هم ۱۰۰ میلیون ریال به دانش آموزان نیازمند کمک کرد. وی که به همراه همسرش که فرهنگی بازنشسته ناحیه تبادکان است، در مراسم حضور داشت و گفت: ترجیح می‌دهیم دارایی خود را با دیگران تقسیم کنیم و مدرسه بهترین مکان تقسیم این دارایی است.

● نیمی از مدارس ساخته شده کمک خیران بوده است

مدیرکل آموزش و پرورش استان نیز گفت: در سند تحول بنیادین به تربیت اخلاقی و تربیت اجتماعی تأکید ویژه‌ای شده است. انفاق، بخشش، احسان و نیکوکاری و سخاوت، همگی فضیلت‌های اخلاقی‌ای هستند که باید در جامعه ترویج پیدا کنند. باید تلاش کنیم در آموزش و پرورش این فرهنگ را نهادینه کنیم. از طرفی همه ما یک مسئولیت اجتماعی داریم که باید برای ایفای آن انجام وظیفه کنیم. دانش آموزان هم باید با این نقش اجتماعی‌شان آشنا شوند تا اگر در جامعه یک نفر نیازمند بود به او کمک کنند.

جاوید همیشه شروع مدرسه‌ها همراه با شادی و شمع نیست، مخصوصاً زمانی که دانش آموزان از حداقل امکانات رفتن به مدرسه محروم باشند. زنگ عاطفه‌ها فرصتی برای یادآوری کمک به فرزندان است که در راه علم مانده‌اند. زنگ عاطفه‌ها، امسال نیز مانند سال‌های گذشته چند روز پس از آغاز سال تحصیلی و با حضور علیرضا رزم‌حسینی، استاندار خراسان، قاسم علی خدابنده، مدیرکل آموزش و پرورش استان، و حبیب‌آباد... آسوده، مدیرکل کمیته امداد امام خمینی (ره) استان در دبیرستان دخترانه شهدای نیروی انتظامی مشهد نواخته شد.

استاندار خراسان رضوی در ابتدای این مراسم گفت: جشن عاطفه‌ها از دستاوردهای نظام آموزش و پرورش است و خوشبختانه پوشش دانش آموزی مادر سراسر کشور بالای ۹۰ درصد است که قبل از انقلاب این میزان حدود ۳۰ درصد بود. همچنین پیش از انقلاب کمتر از ۴۰ درصد جامعه باسواد بودند و امروز آمار باسوادان بیش از ۹۰ درصد است. علیرضا رزم‌حسینی تأکید کرد: برنامه‌های استانداری برای ترویج فرهنگ انفاق و نوع دوستی در شورای فرهنگ عمومی استان مطرح می‌شود و امیدواریم بتوانیم با فرهنگ سازی رسانه‌ها و کمک مردم آن را در جامعه نهادینه کنیم. اکنون حدود ۳۰ درصد مراکز آموزشی کل کشور با کمک خیران بازسازی می‌شود.

وی افزود: پیش از انقلاب ۱۷۰ هزار دانشجو و ۲۰۰ مؤسسه آموزش عالی و دانشگاه در کشور وجود داشت و امروز بیش از ۲۵۰۰ مؤسسه آموزش عالی و ۵ میلیون دانشجو در کشور وجود دارد.

● کمک ۱۰ میلیونی یک خیر به مدرسه

زنگ عاطفه‌ها توسط یکی از خیران

یادداشت

معلمان جوان آینده این حرفه‌اند

غلامرضا کیوان
کارشناس ارشد ادبیات

روز معلم بود و در میان هیاهوی بچه‌ها و تبریک گفتنشان، پرسش دانش آموزی مرا به سال‌های دور برد: «آقا! شما در چنین روزی، به یاد معلم خاصی می‌افتید؟» الان هم که به این سؤال و پاسخی که به آن دادم می‌اندیشم، خاطر در هم می‌پیچد و دیدگانم آماده باریدن می‌شود. پاسخم این بود: آری، به یاد کسان بسیاری می‌افتم.

یاد بعضی نفرت / روشنم می‌دارد / قوتم می‌بخشد

معلم عربی‌ام پیر از آرامش بود. او واقعا خستگی ناپذیر به نظر می‌آمد. اکنون که در بیست و ششمین سال کاری‌ام هستم، هرگاه در کلاس خسته می‌شوم، ندایش را می‌شنوم: «چه

استادهای اینجامجال کوتاهی نیست.» آراستگی، خوش محضری، وقت شناسی و قدر شناسی معلم ادبیاتم همیشه مرا مجذوب خود می‌کرد. رفتار و منش او به شکل پایان ناپذیری در ذهنم مرور می‌شود و اگر اغراق نکرده باشم، هیچ‌گاه نتوانستم از یادش بگریزم. چه بگویم؟ معلمی که در هفتاد و پنج سال عمرش، چنان جوانی پرنانگی کلاس درس را از امید و مهربانی لبریز می‌کرد و نهال شوق را در دل‌های خسته ما می‌نشاند! شاگرد دانش معتقدند او پیوسته همان گونه درس داد که زیست، زندگی‌اش تنها یک رویه داشت و همان را در برابر چشمانمان به نمایش می‌گذاشت. معتقد بود معلم قادر است به دانش آموزی حیات ببخشد یا زندگی او را مختل کند. کلاس‌های درسش مملو از تجربه‌های ناب زیستن بود. آن قدر شاداب تدریس می‌کرد که یادآوری آن لحظات، چنان خوابی شیرین مرا در افسون خود غرق می‌کند. به ما فلسفه تربیت می‌آموخت، تدریسش را خاطراتی زیبا همراهی می‌کردند، خاطراتی درس آموز. با خود می‌گفتم: امروز، استاد فقط خاطره تعریف کرد و بس. وقتی کتاب را می‌خواندیم، متوجه می‌شدیم که کتاب را تدریس کرده است اما در سبکی منحصر به فرد، تدریس مبتنی بر خاطره گوئی. ما می‌دانیم که انسان در پرتو تربیت، می‌تواند قابلیت‌هایش را کشف کند و خود را به هنر زیستن بیازاید. در این میان ما آن‌ها که به زینت معلمی آراسته‌اند، می‌توانند رهبران شایسته عرصه تربیت باشند و در این راه مشعل داری کنند. دنیا پیوسته دگرگون و نیازهای ما پیچیده‌تر می‌شوند. برای زیستن در دنیای جدید به مهارت‌های نو نیازمندیم و به معلمانی که تحلیل کامل و کارآمدی از این شرایط داشته باشند. معلمی شادابی و نیرو می‌خواهد. برخی می‌گویند معلمی همانند بازیگری است اما معلمی از جنس زیستن است.

او در کلاس نقش بازی نمی‌کند بلکه به معنای واقعی زندگی می‌کند. خوشبختانه دانشجویان خوش استعداد به تحصیل در دانشگاه فرهنگیان اقبال نشان می‌دهند. معلمان جوان می‌توانند رویاهای شیرین دانش آموزان را به نیکی تعبیر کنند. این اتفاق خوب یعنی داشتن معلمانی شایسته و هم‌نویی با این شاعر جهانی که «معلمان جوان، آینده این حرفه‌اند.» ■

کوله بار تجربه یک دبستان

مدرسه کوشش در روستای گوش در فعالیتهای فوق برنامه موفق بوده است

تکتم جاویدا گذشت آن

روزهایی که بچه‌ها به مدرسه می‌رفتند تا کتاب درسی را از رو بخوانند و دیکته‌ای بنویسند و با گرفتن تکلیف شب به خانه برگردند. حالا دیگر معلم‌ها هم به کاری بیش از خط زدن دفتر شاگردان مشغول‌اند. فعالیتهای فوق برنامه این روزها به حدی تنوع پیدا کرده است که می‌تواند پایه‌پای دروس در مدارس حرکت کند. از یک سو دانش‌آموزان و دبیران هم به انجام چنین فعالیتهایی علاقه نشان می‌دهند و از سوی دیگر این روش می‌تواند روشی برای شرکت در جشنواره‌ها، مسابقات و رقابت‌های فرهنگی باشد. یکی از مدارسی که این بار به سراغش رفته‌ایم دبستان کوشش است که در روستای «گوش» از توابع آموزش و پرورش تبادکان قرار دارد.

مدرسه روستا با ۳۰ دانش‌آموز

علی میربلوک، فارغ‌التحصیل رشته علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان مشهد، ۲ سال است که به عنوان مدیر آموزگار در دبستان کوشش روستای گوش، از نواحی تبادکان، مشغول به خدمت است. او در ابتدا و در توضیح فعالیتهای مدرسه می‌گوید: این دبستان کلاس‌های چند پایه با ۱۳ دختر و ۱۳ پسر دانش‌آموز و ۴ کودک پیش‌دستانی دارد که در مجموع ۳۰ نفر هستند. در این مدرسه از دانش‌آموزان پیش‌دستانی تا دانش‌آموزان با نیازهای ویژه و عادی در مقطع ابتدایی مشغول به تحصیل هستند. من به همراه یک همکار دیگر آموزگاران این مدرسه کوچک هستیم و خانم حیدرزاده در کارهای فوق برنامه با ما همکاری می‌کند.

با «رادیو کوشش» شنیده می‌شوند

دانش‌آموزان مدرسه کوشش با کمک مدیر و آموزگاران شان و به مناسبت هفته دفاع مقدس پادکستی با عنوان رادیو کوشش را تهیه کردند. میربلوک ادامه می‌دهد: امسال طرحی به نام «رادیو کوشش» را در مدرسه اجرا کردیم که بچه‌هایی که خواننداری خوبی داشتند، متن خواندند و موسیقی رویش گذاشتیم و اسمش را گذاشتیم رادیو کوشش. وی تأکید می‌کند: در همین مدت کوتاهی که در این دبستان بودم فعالیتهای متعددی دیگری هم انجام دادیم. به عنوان نمونه سال گذشته المپیاد درون مدرسه‌ای برگزار کردیم و همین‌طور جشن یلدا داشتیم. وی می‌افزاید: اسفندماه پارسال نیز اجرای نمایشی موزیکال برای بزرگداشت منوچهر احترامی، نویسنده کودکان، داشتیم. با کمک آلات موسیقی سنتی، شعرهای شادی را در قالب نمایش «فلغلی و مرغ کاکلی»، نوشته احترامی، با بچه‌ها تمرین و برگزار کردیم که در روحیه‌شان تأثیر خوبی داشت.

به بازار کار با مشکل بیکاری که در روستاها شدیدتر است، مواجه نشوند. قصد داریم با آموزش هنر و همچنین مشاغلی مانند باغبانی آن‌ها را توانمند کنیم. البته این آموزش‌ها با حضور خانواده‌ها انجام می‌شود.

وی یکی دیگر از برنامه‌ها را برگزاری نمایشگاه بیان می‌کند و می‌گوید: بنا داریم پس از آموزش بهتر به بچه‌ها آثارشان را در نمایشگاهی به نمایش بگذاریم.

گویندگی را دوست داریم

یاسمن خوشدل دانش‌آموز کلاس چهارم این مدرسه و همانی است که صدایش را روی پادکست می‌شنویم. او می‌گوید: اولین بار است که کار گویندگی انجام می‌دهم اما همیشه عاشق این کار بودم. معلم می‌گفت برای گویندگی باید درست خواندن بلد باشی، برای همین همیشه در خانه کتاب‌های درسی ام را با صدای بلند می‌خواندم.

او ادامه می‌دهد: معلم‌های مدرسه برای انجام دادن کارهای فوق برنامه خیلی به ما کمک کردند. من مدرسه‌ام را خیلی دوست دارم. در و دیوارهای مدرسه‌مان را تزئین کردیم و در همه کارها به هم کمک می‌کنیم. بچه‌ها علاقه زیادی به مدرسه دارند، به طوری که هر روز صبح قبل از معلم‌ها پشت در مدرسه هستند.

یاسمن درباره وضعیت روستا و مکان‌های تفریحی برای بچه‌ها می‌گوید: در این روستا هیچ وسیله سرگرمی و مکانی برای رفتن نداریم. به همین دلیل بچه‌ها مدرسه را دوست دارند و بیشتر وقتشان را در اینجا می‌گذرانند. حتی ظهرها دوست ندارند به خانه برگردند. ■

کارهای مدرسه را انجام می‌دهند و خانواده‌ها را در امور مدرسه درگیر می‌کنیم.

آرزوهای بچه‌ها را دست‌یافتنی می‌کنیم

حیدرزاده ادامه می‌دهد: بچه‌های روستایی آرزوهای زیادی دارند اما هرگز فرصت پیدا نمی‌کنند آن‌ها را برآورده کنند. هر کدام آرزویی دارند، یکی دوست دارد مجری شود، یکی گزار شگر، یکی هنرمند و... خیلی از آن‌ها در مقطع دبیرستان یا هنرستان انگیزه‌ای برای درس خواندن ندارند، چون فکر می‌کنند در شهر کوچک راه پیشرفت نخواهند داشت.

وی با اشاره به برنامه‌های مدرسه برای توانمندسازی بچه‌ها می‌گوید: همه این‌ها بهانه‌ای بود برای توانمندسازی بچه‌های این مدرسه. بچه‌ها را فعال کرده‌ایم تا در کنار درس خواندن کارهای فوق برنامه انجام دهند. به آن‌ها آموزش دادیم که خودشان عکس بگیرند، گزارش بنویسند و صداگذاری کنند.

آموزش کارآفرینی برای سال جدید

تعداد ۱۲ نفر از دانش‌آموزان این مدرسه با هم همکاری کردند تا پادکستی برای مدرسه تهیه کنند. حیدرزاده این را می‌گوید و اضافه می‌کند: ۲ پادکست ساختیم که یکی به مناسبت بازگشایی مدارس و دیگری به مناسبت هفته دفاع مقدس بود. این معلم پر تلاش همچنین درباره برنامه‌های سال بعد اضافه می‌کند: قصد داریم در سال جدید بر روی کارآفرینی و مهارت‌آموزی تمرکز کنیم. باید به دانش‌آموزان هنر و مهارتی بیاموزیم که هنگام ورود

وی تأکید می‌کند: دانش‌آموزان در انجام امورات مدرسه نقش دارند. البته مشارکت خانواده‌ها هم مؤثر بوده است. برای تغییر روحیه بچه‌ها فضای مدرسه را نقاشی کردیم و سعی کردیم فضای شادی ایجاد کنیم. در این مدرسه بر مبنای کار تیمی عمل می‌کنیم و مسئولیت‌ها بین همه تقسیم می‌شود. میربلوک مدیر آموزگار خلاق است که تلاش کرده است محیط مدرسه را به محیطی جذاب برای بچه‌ها تبدیل کند و به گفته خودش حالا دیگر مدرسه آنقدر برای بچه‌ها عزیز است که دوست ندارند زنگ آخر به خانه بروند. وی معتقد است: مدرسه باید فضایی شاد داشته باشد که بچه‌ها آن را دوست داشته باشند. این مدیر مدرسه با اشاره به امکانات و کمبودهای مدرسه کوشش می‌افزاید: خیران برخی از هزینه‌ها را تأمین کردند و هنوز هم کمبودهایی داریم که با کمک‌های دیگر رفع خواهد شد.

عاشق بچه‌ها از دبستان سر درآورد

فاطمه حیدرزاده با ۱۶ سال خدمت در آموزش و پرورش انجام فعالیتهای فوق برنامه را در مدرسه کوشش به عهده دارد. وی می‌گوید: دبیر تربیت‌بدنی یک مدرسه شبانه‌روزی در یک روستا هستم اما به دلیل علاقه به کودکان و مقطع دبستان، هفته‌ای یک روز به مدرسه کوشش می‌آیم و با بچه‌ها کار می‌کنم.

وی اضافه می‌کند: همه برنامه‌های این مدرسه در راستای اهداف سند تحول بنیادین پیش می‌رود و در بخشی از این سند تأکید شده است که بچه‌ها و خانواده‌ها باید در امور مدرسه سهیم شوند و مشارکت داشته باشند، به همین دلیل اکنون بچه‌ها

هوشمندسازی در کما

بررسی پروژه «مدرسه هوشمند» و چالش‌های موجود برای اجرایی شدن

● **کارنامه الکترونیک، شاید وقتی دیگر**
روزهای پایانی تیرماه امسال بود که «سید جواد حسینی»، سرپرست وقت وزارت آموزش و پرورش، از ارائه کارنامه و پرونده سلامت و بهداشت دانش آموزان به صورت الکترونیکی از اول مهرماه امسال خبر داد، اما گویا این وعده فعلا عملی نخواهد شد.

کازمی در توضیح این مطلب و چرایی اجرایی نشدن این وعده گفت: کارنامه الکترونیکی فرایند پیچیده‌ای دارد و انجام شدن آن به دلیل وضعیت امنیتی کمی با چالش همراه شده است. این طرح جزو برنامه‌های حوزه فناوری وزارت آموزش و پرورش است اما تاکنون در روند اجرای آن به نتیجه مشخصی نرسیده‌اند. البته بخشی از این طرح به لحاظ زیرساختی انجام شده است و به همین دلیل هم سرپرست پیشین وزارت آموزش و پرورش وعده اجرایی آن را از اول مهر امسال داد. در واقع نمرات توصیفی دانش آموزان ابتدایی در سامانه دانش آموزی «سناد» به صورت الکترونیکی ثبت می‌شود، اما بخش خروجی این فرایند که قرار بود به عنوان کارنامه الکترونیکی به دست پدر و مادرها برسد فعلا با مشکلاتی همراه شده و اجرای آن به تأخیر افتاده است.

● **«مدرسه هوشمند»، نیازمند عزم همه مسئولان**

طرح «مدرسه هوشمند» از طرح‌هایی است که تاکنون در سیستم آموزش کشور فراز و فرود بسیاری را طی کرده است. کازمی در پایان این گفت‌وگو بیان کرد: همه دنیا به سمت هوشمندسازی مدارس و استفاده بهینه از منابع رفته‌اند. امیدواریم که کشور ما هم با فرهنگ‌سازی درست در تمام جوانب هوشمندسازی رشد کند. سیستم آموزشی ما برای هوشمند شدن علاوه بر تجهیز به سخت‌افزارها، نیاز به فرهنگ‌سازی در همه جوانب این ماجرا دارد. کتاب‌های درسی و محتوای آن‌ها باید به سمت تعاملی شدن حرکت کند. تحول در روش‌های تدریس معلمان از دیگر موارد مهم در رسیدن به آموزش هوشمند است.

او با اشاره به اینکه پروژه هوشمندسازی مدارس می‌تواند در آینده نقش تأثیرگذاری در توسعه کشور و ایجاد نیروی کار متخصص و خلاق ایفا کند، اظهار کرد: با توجه به این مسئله تنها با همکاری همه نهادها و سازمان‌های مسئول می‌توانیم عقب‌ماندگی سیستم آموزشی کشور در این سال‌ها را جبران و با سرعت بهتری به سمت توسعه و بهبود سیستم آموزش حرکت کنیم. ■

فرایند هوشمندسازی تغییر نکرده است و هنوز همان کتاب‌های درسی قدیمی با محتواهای گذشته در حال استفاده است.

● **غیرانتفاعی‌ها موفق‌تر بودند**

بنابر آمارهای اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی، در این استان حدود ۷۰ درصد کلاس‌ها دارای حداقل یک سیستم رایانه هستند. در چندسال گذشته با توجه به کم بودن بودجه‌های دولتی در این زمینه، بخش زیادی از اقدامات انجام شده در این حوزه با کمک خیران صورت گرفته است. با توجه به وضعیت موجود، هنوز نمی‌توان برنامه زمان بندی مشخصی برای هوشمند شدن تمام مدارس مشهد تدوین کرد.

در زمینه هوشمندسازی، مدارس غیرانتفاعی نسبت به دولتی‌ها عملکرد خیلی بهتری داشته‌اند. برخی از این مدارس حتی نرم‌افزار مخصوص به خود دارند که در نوع خود پیشرفت بسیار خوبی است اما این مسائل عمومیت ندارد و در کشور به یک موضوع به اصطلاح «لاچری» تبدیل شده است، در حالی که طبق برنامه ششم توسعه، مدارس هوشمند و کارکردهای آن باید همگانی و حتی در روستاها صورت بگیرد.

● **بودجه‌ای برای حاشیه شهر**

با توجه به همین مسئله، کازمی درباره برنامه‌های اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی برای تجهیز مدارس دولتی مخصوصا مدارس حاشیه شهر و مناطق کم‌برخوردار مشهد گفت: طرحی به استانداردی داده‌ایم که براساس آن بخشی از بودجه مربوط به مناطق حاشیه شهر به هوشمندسازی مدارس آن مناطق اختصاص پیدا کند. همچنین با استانداردی هماهنگی‌هایی انجام شده است که بخشی از بودجه مربوط به بخش پژوهش و فناوری این نهاد را به خرید تجهیزات مورد نیاز برای مدارس حاشیه شهر و مناطق کم‌برخوردار تر اختصاص دهیم.

وی ادامه داد: وزارت آموزش و پرورش هم ۲ سال پیش در این زمینه به ما بودجه‌ای اختصاص داد و با استفاده از آن گام‌هایی در راستای ایجاد زیرساخت‌های هوشمندسازی در مدارس مشهد برداشتیم. در کل سعی می‌کنیم بتوانیم با نهادها و سازمان‌های مختلف مانند شهرداری یا سازمان مدیریت درباره اجرای طرح هوشمندسازی مدارس تفاهم‌نامه‌هایی داشته باشیم تا بتوانیم از بودجه آن‌ها برای پیشبرد این پروژه استفاده کنیم.

● **وفایی‌نیا** در دنیایی که همه چیز شکل مدرن و جدید به خود گرفته، فناوری به مدارس هم راه پیدا کرده است. سال‌هاست که پروژه‌ها و طرح‌های مختلفی در وزارت آموزش و پرورش برای هوشمندسازی مدارس تدوین و هرچند وقت یک بار وعده‌هایی از طرف مسئولان در این زمینه داده می‌شود. به عنوان نمونه مراد سال ۹۰ شیوه‌نامه‌ای

در زمینه هوشمندسازی مدارس در وزارت آموزش و پرورش تدوین شد. سال ۹۳ تفاهم‌نامه‌ای بین وزارتخانه‌های آموزش و پرورش و ارتباطات با عنوان «طرح هوشمندسازی مدارس» منعقد شد که قرار بود خدماتی مانند ایجاد ایمیل دانش آموزی و امکان اتصال مدارس به اینترنت از سوی وزارت ارتباطات فراهم شود. حتی در ماده ۶۹ از برنامه پنج‌ساله ششم توسعه هم به وزارت ارتباطات تکلیف شده است که با همکاری وزارت آموزش و پرورش در مسیر هوشمندسازی مدارس شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر و روستاها و حاشیه شهرهای بزرگ گام‌های مشخصی بردارد. اما با وجود تمام این موارد، به نظر می‌رسد که این برنامه‌ها در مرحله اجرا خیلی کم عملیاتی شده‌اند. در این گزارش به سراغ «حمیدرضا کازمی»، رئیس اداره فناوری اطلاعات و ارتباطات اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی، رفتیم تا از وضعیت اجرای پروژه هوشمندسازی مدارس و شرایط مدارس مشهد در این حوزه مطلع شویم.

● **ضرورت تغییر در محتوای کتاب‌های درسی**

حرف از هوشمندسازی مدارس که می‌شود، ذهن خیلی از ما ناخودآگاه این حوزه را تنها در وجود رایانه و اینترنت و تجهیزات سخت‌افزاری در کلاس‌ها خلاصه می‌کند، اما هوشمندسازی مدارس تنها تهیه برخی ابزارها نیست. رئیس اداره فناوری اطلاعات و ارتباطات اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی با اشاره به این موضوع گفت: متأسفانه چیزی که عملا در کشور ما با عنوان هوشمندسازی مدارس اتفاق می‌افتد، همان تجهیز مدارس به رایانه و اینترنت و ابزارهای این چنینی است. اما اصل قضیه هوشمندسازی مدارس در واقع دسترسی ساده دانش آموزان به اطلاعات و ایجاد محیط آموزشی خلاقانه است. برای ایجاد این شرایط، هم دانش آموزان باید تا حدودی با مفاهیم تازه آشنا شوند و کار کنند و هم کادر آموزشی مانند معلمان باید روش تدریسی مبتنی بر فناوری ارتباطات را در پیش بگیرند.

کازمی با بیان اینکه در واقع کل سیستم هوشمندسازی مدارس به لحاظ زیرساختی ۲ بخش دارد، گفت: بخش اول تهیه تجهیزات سخت‌افزاری مانند رایانه و ویدئوپروژکتور و... است و بخش دیگر هم در حوزه نرم‌افزاری است و شامل سامانه‌های مختلف و تولید محتوایی است که قرار است با سخت‌افزارهای تهیه شده در اختیار دانش آموزان قرار بگیرد. مدارس کشور از نظر سخت‌افزاری به مراتب توسعه بیشتری داشته‌اند و در زمینه نرم‌افزاری با کمبودهای بیشتری روبه‌رو هستیم. از نظر فرهنگی هم خیلی رشد نداشته‌ایم و در حوزه آموزش به دانش آموزان و معلمان برای کار در فضای جدید و هوشمند خیلی خوب عمل نکرده‌ایم. کتاب‌ها و موارد آموزشی هم متناسب با

● **نبود بودجه، پاشنه آشیل هوشمندسازی مدارس**

نقش کمرنگ وزارت ارتباطات در هوشمندسازی مدارس اولین نکته‌ای بود که رئیس اداره فناوری اطلاعات و ارتباطات اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی به آن اشاره کرد و گفت: تفاهم‌نامه سال ۹۳ و دیگر برنامه‌های وزارت ارتباطات با عنوان «هوشمندسازی مدارس» مطرح است اما در عمل تنها مربوط به ایجاد زیرساخت دسترسی مدارس به شبکه ملی اطلاعات می‌شود. در واقع این کار برای این است که مدارس بتوانند با کمک یک شبکه داخلی که وزارت ارتباطات ایجاد می‌کند، با هم و دیگر ادارات در ارتباط باشند و محتوا دریافت کنند.

کازمی درباره اینکه آیا در آموزش و پرورش دستورالعمل خاصی برای هوشمندسازی مدارس وجود دارد هم اظهار کرد: به صورت کلی از چندین سال پیش موضوع هوشمندسازی و تهیه تجهیزات مورد نیاز آن برای مدارس در دستور کار وزارت آموزش قرار دارد. در این دستورالعمل مدارس به ۴ گروه «نیمه الکترونیک»، «الکترونیک»، «نیمه هوشمند» و «هوشمند» تقسیم می‌شوند. مدارس با توجه به میزان امکاناتی که دارند در یکی از این ۴ دسته قرار می‌گیرند و برنامه و بودجه معینی برای پیشرفت آن‌ها پیش‌بینی می‌شود. در گذشته بودجه مشخصی در آموزش و پرورش برای تجهیز کلاس‌ها و هوشمندسازی مدارس اختصاص پیدا می‌کرد. اما تازگی‌ها به علت مشکلات اقتصادی کشور و کمبود بودجه، طرح هوشمندسازی مدارس دیگر از بودجه معینی برخوردار نیست و تنها ممکن است هر چندسال یکبار بودجه‌ای به این موضوع اختصاص پیدا کند. در واقع اکنون بخشی از فرایند هوشمندسازی مدارس را مدیران مدرسه با کمک پدر و مادرها و خیران به پیش می‌برند و سعی می‌کنند فضای آموزشی را در حوزه هوشمندسازی توسعه دهند.

پژوهشگر امروز دانشمند فردا

دانش آموزی که مقام نخست جشنواره جابربن حیان را به دست آورد از زندگی و تمریناتش می گوید

بهنام رحیمیان «ایمان همدانی»، دانش آموز سال هفتم دبیرستان «هدف گستر» و عضو پژوهش سرای «ملاصدرا»، نمونه بارزی از فرزندان خلاق و با استعداد میهن اسلامی ماست که در دوران ۱۲ سال زندگی پویای خود تجربه های زیادی در پژوهش دارد و با پیگیری های مستمر موفق شده است در پایه پنجم به عنوان نماینده استان خراسان رضوی با اجرای پروژه ای با عنوان «دوش هوشمند» به هفتمین جشنواره کشوری «جابربن حیان» راه یابد و با کسب مقام نخست در زمینه طراحی و ساخت با ارائه طرحی نو در زمینه مقابله با بحران آب، برای مدرسه، شهر و استان خود افتخار بیافریند.

● با طراحی و ساخت تفنگ با لگو در مهد کودک شروع کردم

ایمان، متولد ۱۳۸۵ مشهد، از همان دوران کودکی با ذهن خلاق خود در مهد کودک برای بازی های کودکانه خود و هم سن و سال هایش، با لگو تفنگ می ساخت و در کارگاه مبلمان سازی پدر نیز با قطعات چوب اضافی، اسباب بازی و وسایل چوبی طراحی می کرد.

وی می گوید: در پایه دوم در مسابقات جابربن حیان در زمینه سیارات شرکت کردم اما رتبه ای کسب نکردم اما در پایه چهارم با طرح تحقیق «سلول های بدن» در مسابقات جابربن حیان اول ناحیه را کسب کردم.

● «دوش هوشمند» راهکاری برای مقابله با بحران کمبود آب است

این دانش آموز موفق در سال پنجم ابتدایی و سال تحصیلی ۹۶-۹۷ با ارائه راهکاری در مقابله با بحران آب و بهینه سازی مصرف آب، با طرحی با عنوان «هوشمند دوش بگیریم» در زمینه طراحی و ساخت در جشنواره جابربن حیان شرکت می کند.

وی در این باره توضیح می دهد: میزان بارندگی در کشور و استان ما کم است. با وجود اینکه امسال بارندگی در استان زیاد بود اما مشکل کمبود آب همچنان وجود دارد و اگر آب را درست مصرف نکنیم به زودی با بحران جدی کمبود آب در کشور روبه رو می شویم.

ایمان طرح «هوشمند دوش بگیریم» راهکاری

برای صرفه جویی در مصرف آب می داند و می گوید: این طرح ب هدف جلوگیری از هدر رفتن آب در حمام و تنظیم درجه حرارت آب در هنگام شست و شو تهیه شده است. البته ایده اصلی من به صورت تئوری در این طرح در واقع شیر آبی بود که بدن فرد را در حمام اسکن کند و برای تعیین میزان آب مصرفی و درجه حرارت آن، آب مورد نیاز شست و شو از شیر خارج شود اما نظر مربیان این بود که موضوع اسکن برای مقطع ابتدایی کمی سنگین است، بنابراین من در این طرح از یک ترازو که به نوعی در کاشی های کف حمام تعبیه می شود، استفاده کردم که با لمس انگشت فرد بر روی صفحه ای، با توجه به وزن و درجه حرارت بدن او، میزان و درجه حرارت آب طی فرایندی تعیین می شود. وی می افزاید: برای اجرای این طرح باید تحقیق زمینه ای، تعریف نیاز، شرح تحقیق، مراحل ساخت به صورت نوشتاری تنظیم و بر روی کار تو پلاست نصب شود که در این بخش مادرم کمک زیادی به من کرد. این دستگاه با استفاده از ابزارهای ای سی دی، مقاومت الکتریکی، ای سی مقایسه، خازن عدسی و خازن قطب طراحی و اجرا شد.

این دانش آموز خلاق با «طرح هوشمند دوش بگیریم» در مسابقه استارت آپ های کودک و نوجوان جشنواره «ساینس تک پلاس کیدز» با عنوان «کار آفرین شو» که از سوی دانشکده علوم دانشگاه فردوسی مشهد برگزار شده بود با حمایت معلمان خود شرکت و مقام اول را کسب کرد. دریافت لوح از شهردار و نیز حواله بلیت رفت و برگشت به «دیپزی لند» فرانسه از جوایز هدایی به او بود.

وی در پایه ششم نیز با طرحی با عنوان «انرژی پاک با تکنولوژی آهن ربا» در جشنواره جابربن حیان شرکت کرده و در ناحیه مقام برتر و در استان مقام دوم را کسب می کند اما با توجه به اینکه پیش از این در مسابقات کشوری شرکت کرده بود، نتوانست به این مسابقات راه یابد.

ایمان در ادامه می گوید: سال هفتم نیز در نظر دارم با شرکت در جشنواره خوارزمی طرح «دوش هوشمند» خود را ارتقا دهم و در صورت امکان همان ایده اولیه خود را - که اسکن فرد برای تعیین میزان و درجه حرارت آب لازم برای شست و شو بود - ارائه و اجرا کنم.

● وضعیت درسی ام رضایت بخش

است

وی ادعا می کند که مطالب کتاب های درسی را با تمرکز در کلاس و هنگام تدریس معلم یاد می گیرد و در خانه بیشتر شب های امتحان درس می خواند و وضعیت درسی اش رضایت بخش است، البته در درس ریاضی کمی مشکل دارد و قصد دارد در کلاس هفتم تلاش بیشتری در خانه داشته باشد.

● به طراحی و تولید لباس علاقه زیادی دارم

این دانش آموز خلاق آرزوها و طرح های مختلفی را برای آینده شغلی خود در سر می پروراند، از جراحی مغز و اعصاب و روان شناسی گرفته تا طراحی مد و تولید لباس! به همین دلیل در انتخاب رشته تحصیلی خود در دوره دوم متوسطه هنوز تصمیم قطعی نگرفته است. این نوجوان موفق درباره طراحی لباس می گوید: چند سالی است که به طراحی مد و لباس علاقه مند شده ام. معمولاً و پترین فروشگاه های لباس نظرم را جلب می کند و طراحی لباس و تولید آن از شغل های مورد علاقه ام است. اکنون نیز در انتخاب لباس هایم به جز استثنائاتی که پدرم مشخص کرده است خودم تصمیم می گیرم.

ایمان با تأکید بر اینکه اکثر طراحان مد لباس مردانه و زنانه در دنیا آقایان هستند، می افزاید: طرح های لباس زیادی در ذهن هست ولی نقاشی بلد نیستم تا آن ها را روی کاغذ بکشم

اما با خطوطی که فقط خودم از آن ها سر در می آورم، طرح هایی می کشم! گاهی در مدل لباس طراحان بزرگ دنیا، طرح هایی را که در ذهنم بوده است می بینم.

● آموزش والیبال را به صورت آکادمیک دنبال می کنم

وی در رشته های ورزشی ای مانند شطرنج، والیبال و فوتسال نیز فعالیت دارد و در مسابقات شطرنج نیز رتبه های خوبی کسب کرده است. او که بیشتر به ورزش های داخل سالن علاقه دارد اکنون در یک آکادمی، آموزش والیبال را می گذراند و دوست دارد با تلاش زیاد در این رشته به مراحل بالا تا حد عضویت در تیم ملی والیبال دست یابد.

● ۵ جلد از سری کتاب های «دنیای معرکه تام گیتس» را خوانده ام

ایمان اوقات فراغت خود را با مطالعه، دوچرخه سواری، اسکوتر سواری، سینما و گیم نت پر می کند و می گوید: از کتاب های مورد علاقه من کتاب «دنیای معرکه تام گیتس» نوشته «لیز پيشون» است که در ۱۳ جلد چاپ شده است و تاکنون ۵ جلد آن را خوانده ام. این کتاب داستان جذابی در باره پسر بچه بانمکی است که از مدرسه فراری است، به هنر و نقاشی علاقه دارد و با دوستانی با خصوصیات مختلف در ارتباط است. از خواندن کتاب های تخیلی و مهیج مثل «داس مرگ» اثر «نیل شوسترمن» هم لذت می برم. ■

دانش آموز تربت حیدریه با کسب مقام دوم مسابقات «چرتکه کشوری» توانست به مسابقات جهانی ۲۰۱۹ محاسبات ذهنی ریاضی کامبوج راه یابد. ■

● متین هراتی، دانش آموز اهل شهرستان تربت حیدریه، با موفقیت در مسابقات کشوری، به مسابقات جهانی ۲۰۱۹ محاسبات ذهنی ریاضی کامبوج راه پیدا کرد. این

فروش و توزیع مواد آموزشی برای سفارش کتب درسی ثبت نام کرده اند که این آمار حاکی از ثبت نام بیش از ۹۹ درصد دانش آموزان در این سامانه است.

● به گفته علی ابری اول، معاون توسعه مدیریت و پشتیبانی آموزش و پرورش استان، بیش از ۹۶۰ هزار دانش آموز (به جز دانش آموزان متوسطه اول و استثنایی) در سامانه

● پرسش مهر رئیس جمهور در مراسم آغاز رسمی سال تحصیلی جدید اعلام شد: «برای ایجاد محیطی شاداب تر، دلبپذیر تر، امن تر و دوست داشتنی تر در مدارس چه کارهایی باید انجام داد؟»

کوتاه از آموزش

آن‌ها کودکی شان را از یاد نمی‌برند

به بهانه راهاندازی مدرسه «امید زندگی» در بیمارستان فوق تخصصی کودکان اکبر مشهد

تسریع روند درمان کودکان

وی ادامه داد: هدف اصلی این است که بچه‌ها در طول درمان از کودکی کردن فاصله نگیرند. همچنین این طرح بر آن است که از طریق بازی بتواند بخشی از روند درمانی کودکان را تسهیل کند؛ برای مثال کودکان بستری در بخش‌های سوختگی در حین درمان نیاز به فیزیوتراپی دارند که راحت‌تر است این کار از طریق بازی با آن‌ها انجام شود تا اینکه بعد از درمان بخواهند شروع به انجام فیزیوتراپی کنند. رئیس سازمان مردم‌نهاد سفیران لبخند با بیان اینکه این تیم در اتاق‌های عمل این بیمارستان‌ها نیز مستقر می‌شوند گفت: پیش از اینکه کودک بیهوش شود از طریق بازی با او ارتباط می‌گیریم تا ترس و استرس عمل کاهش یابد و کودک برای بیهوشی آماده شود. وی با اشاره به برنامه‌های توسعه‌ای که برای آینده در نظر دارند نیز افزود: افزایش کار گروه‌های تخصصی برای بیماری‌های مختلف کودکان جز برنامه‌هایی است که در نظر داریم در آینده توسعه دهیم. اما پیش از آن برای بزرگ‌تر شدن فعالیت‌ها و سرویس دهی بهتر نیاز داریم که داوطلبان بیشتری با گروه همکاری کنند. این موضوع همت تمام رسانه‌ها را می‌طلبد که مردم را با این فعالیت‌ها آشنا کنند و علاقه‌مندان بیشتری به گروه بپیوندند تا بتوانیم خدمات بیشتری را به کودکان بیمار ارائه دهیم. از دانشگاه علوم پزشکی نیز انتظار داریم که بیشتر از این فعالیت‌ها حمایت کند. اکنون این ارتباط به خوبی برقرار شده است اما هنوز باید تقویت شود.

ورود به دنیای کودکان بیمار

«فرزانه یوسفی» معلم بازنشسته‌ای است که به عنوان داوطلب با گروه سفیران لبخند همکاری می‌کند. او گفت: ۳۲ سال در مدارس ابتدایی خدمت کردم که ۲۰ سال آن را معلم کلاس اول ابتدایی بودم. ۲ سال قبل از بازنشستگی درخواست کردم که برای تدریس به این گروه بپیوندم اما موافقت نشد. باین حال خودم از طریق یک آشنا به بیمارستان‌های قائم (عج) و امام رضا (ع) رفتم و در روزهایی که کلاس نداشتیم به آموزش کودکان بستری پرداختم. او معتقد است این فعالیت‌ها بیشتر از بعد روانی اهمیت دارند، به این دلیل که کودکی که بیمار و بستری است خیلی حوصله درس و مشق ندارد. آموزش‌ها نیز در حدی هستند که خیال کودک و خانواده‌اش راحت باشد که بودن کودک در بیمارستان باعث نخواهد شد از درس عقب بمانند. معمولاً نگرانی خانواده‌ها این است که زودتر بچه‌هایشان به مدرسه بروند که از درس عقب نمانند.

خانواده‌ها دغدغه آموزش و تحصیل فرزندان بیمار خود را نداشته باشند و خوشبختانه این طرح در نهایت منجر به انعقاد تفاهم‌نامه میان وزارت آموزش و پرورش و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شد که شیوه‌نامه اجرایی آن به کل استان ارسال می‌شود.

می‌خواستیم کودکی کردن را از یاد نبرند

رئیس سازمان مردم‌نهاد «سفیران لبخند»، نیز به خبرنگار مدرسه زندگی گفت: هدفمان این است که کودکی که به هر دلیلی بیمار است و باید در بیمارستان بستری شود بازی کردن یعنی مهم‌ترین کاری را که در کودکی‌اش باید انجام دهد، از دست ندهد و در ضمن برخی آموزش‌ها را نیز از طریق بازی دریافت کند. «امیرحسین سحرخیز» در خصوص ماجرای راه‌اندازی مدرسه امید زندگی که چندسال پیش و به صورت خودجوش آغاز شد، افزود: این کار سال ۹۲ از بخش کودکان مبتلا به سرطان بیمارستان دکتر شیخ شروع شد. در سال ۹۴ بخش اطفال بیمارستان امام رضا (ع) و در سال ۹۶ بیمارستان اکبر نیز به این طرح اضافه شدند. هدف اصلی این طرح بازی درمانی و ارتباط با کودک و آموزش به وی در حین درمان است. این طرح نزدیک به ۲۵۰ داوطلب فعال دارد که به صورت افتخاری صبح و بعدازظهر تمام روزهای هفته را در بخش‌های درمانی، بر بالین کودکان و اتاق‌های عمل بیمارستان‌ها حضور می‌یابند و ضمن آموزش تحصیلی، فعالیت‌هایی مانند بازی درمانی، اورینگامی، شطرنج و دیگر بازی‌ها را با کودکان کار می‌کنند.

کودکان بیمار از تحصیل باز نمی‌مانند

معاون درمان دانشگاه علوم پزشکی مشهد نیز اظهار کرد: تاکنون طرح آموزش به کودکان بیمار در مراکز درمانی دکتر شیخ، امام رضا (ع) و قائم (عج) به اجرا درآمده است و با توجه به فعالیت بیمارستان فوق تخصصی اکبر، در حوزه درمان کودکان، این طرح در این مرکز نیز اجرایی شد.

به گفته «شاپور بدیعی» معلمانی که برای اجرای این طرح انتخاب می‌شوند باید توانایی تدریس ۶ مقطع ابتدایی را داشته باشند و بتوانند کودک بیمار را از نظر روحی و عاطفی حمایت کنند. این طرح اکنون برای کودکان مقطع ابتدایی اجرا می‌شود. معلمان در این طرح به ۲ شکل کار می‌کنند: تدریس بالای تخت دانش آموزانی که قادر به بلند شدن از روی تخت نیستند و در روش دیگر اگر بیمارستان اتافی داشته باشد تمام دانش آموزان بیمار در پایه‌های مختلف مقطع ابتدایی در یک اتاق مشابه کلاس مدرسه جمع می‌شوند و معلم برای آن‌ها تدریس می‌کند. معاون آموزش ابتدایی اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی نیز با اعلام اینکه طرح آموزش کودکان بستری در بیمارستان طرح خدایسندان‌های است که از ۵ سال پیش در استان با کمک آموزش و پرورش و نیز خیرین نیک اندیش اجرا می‌شود، بیان کرد: هدف از اجرای این طرح که اکنون در چند بیمارستان در حال اجراست، این بوده است که کودکان بیمار احساس تفاوت نکنند و همانند فرزندان عادی و سالم به تحصیل و یادگیری ادامه دهند و از تحصیل باز نمانند. «ابوالحسن حقیقی» ادامه داد: در این طرح تلاش می‌کنیم

الهام‌زایی برای راه‌اندازی

مدرسه «امید زندگی» در بیمارستان فوق تخصصی کودکان «اکبر»، هم‌زمان با آغاز سال تحصیلی و هفته ملی کودک در مشهد، اتفاقی معمولی نیست. «امید زندگی» مدرسه‌ای است که به کودکان بستری در بیمارستان کمک می‌کند تا با وجود تحمل درد و رنج بیماری، دنیای کودکی‌شان را از یاد نبرند. اکنون ۹۰ دانش‌آموز در دبستان این بیمارستان تخصصی مشغول به تحصیل‌اند و کودکان دیگری نیز در بیمارستان‌های دکتر شیخ، امام رضا (ع) و قائم (عج) از آموزش و بازی درمانی در حین درمان بهره‌مند می‌شوند.

آموزش حین درمان و بهبود بیماری کودکان

ماجرای چند سال گذشته برمی‌گردد، زمانی که بر اساس تفاهم‌نامه‌ای که میان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت آموزش و پرورش نوشته شد، طرح آموزش به کودکان بیماری که بیش از ۵ روز در مراکز درمانی بستری می‌شوند در دستور کار معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی مشهد قرار گرفت.

اجرای این برنامه در افزایش روحیه کودکان بیمار، پیشگیری از عوارض روحی روانی و بازگشت آن‌ها به شرایط عادی اجتماعی در کنار طی کردن روند درمانی‌شان نقش مؤثری داشته است، چنان‌که بر اساس نتایج یک طرح پژوهشی که از سوی اعضای هیئت‌علمی دانشگاه علوم پزشکی مشهد انجام شده است، مشخص شد اجرای این طرح ضمن کاهش اضطراب کودکان، در روند بهبود بیماری کودکان و توجه بیشتر به دستورات پزشک مؤثر بوده است.

مشهد، الگوی عملی برای دیگر شهرها

معاون آموزش ابتدایی وزارت آموزش که در آیین نمادین آغاز سال تحصیلی ۹۸-۹۹ مدرسه امید زندگی، ویژه کودکان سخت‌درمان در بیمارستان تخصصی کودکان اکبر مشهد حضور یافته بود، گفت: معلمان داوطلبی که در این طرح همکاری می‌کنند ثابت کردند که معلمی مقدس‌ترین شغل‌هاست و کمک کردن به کودکی که درد و رنج دارد کار بسیار بزرگی است که خدا این توفیق را به این معلمان عطا فرموده است. رضوان حکیم‌زاده افزود: امید داریم این طرح به عنوان حرکتی خیرخواهانه در تمام استان‌های کشور به یک الگوی عملی تبدیل شود و دانش‌آموزان بستری در بیمارستان امکان ادامه تحصیل و آموزش داشته باشند و به دلیل بیماری از فعالیت‌های روزانه خود محروم نشوند.

مناسبت روز

آینده را باید ساخت

شعار امسال برای ایجاد شرایط بهتر برای همه کودکان

معصومه شاهپسند

رئیس گروه سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس دانشگاه علوم پزشکی مشهد

۱۸ اکتبر، مصادف با ۱۶ مهرماه، روز جهانی کودک و ۱۳ تا ۱۹ مهرماه در کشورمان به عنوان هفته کودک نام گذاری و امسال با شعار «آینده را باید ساخت» تعیین شده است. کودکان، برکت زندگی و سرمایه های آینده جامعه به شمار می آیند. آنان برای رشد و بالندگی خود، نیازها و در مفهوم دقیق تر حقوقی دارند که باید به درستی به آن پرداخت. با توجه به نقش بی بدیل خانواده در بالندگی شخصیت کودک، پیش از همه خانواده، سپس جامعه باید این حقوق را به خوبی بشناسد و خود را مکلف به پاسداری آن بداند. روز جهانی کودک بهانه ای برای ورود به جهان کودکان است.

نام گذاری روز جهانی کودک

سال ۱۹۴۶ بعد از جنگ جهانی دوم در اروپا، مجمع عمومی سازمان ملل به منظور حمایت از کودکان، سازمانی به نام یونسف را ایجاد کرد که نخست «انجمن بین المللی ویژه کودکان سازمان ملل» نام گرفت. در سال ۱۹۵۳، یونسف یکی از بخش های دائمی در سازمان ملل متحد شد و روز ۱۸ اکتبر روز جهانی کودک نام گرفت.

پیمان نامه جهانی حقوق کودک

پیمان نامه حقوق کودک یک کنوانسیون بین المللی است که حقوق مدنی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کودکان را بیان می کند. دولتهایی که این معاهده را امضا کرده اند موظف به اجرای آن هستند. این کنوانسیون در ۲۰ نوامبر ۱۹۸۹ مورد پذیرش مجمع عمومی سازمان ملل متحد قرار گرفت و از ۲ سپتامبر ۱۹۹۰ لازم الاجرا شده است. تاکنون ۱۹۳ کشور این سند را امضا کرده اند و در ۱۴۰ کشور اجراء می شود و به این ترتیب مقبول ترین سند حقوق بشر در تاریخ است. دولت جمهوری اسلامی ایران نیز در سال ۱۳۷۲ به این پیمان نامه پیوست، البته با این شرط که هرگاه مفاد پیمان نامه در هر مورد و در هر زمان با قوانین داخلی ایران و موازین اسلامی تعارض پیدا کند، دولت ایران ملزم به رعایت آن نباشد.

محتوای پیمان نامه حقوق کودک

بر اساس ماده یک پیمان نامه حقوق کودک به هر انسان کمتر از ۱۸ سال، کودک گفته می شود، مگر آن که قانون قابل اعمال در مورد کودک سن قانونی کمتری را تعیین کرده باشد. این کنوانسیون شامل ۵۴ ماده و ۲ پروتکل اختیاری است که ۴ اصل پایه ای آن را جهت می دهد:

- هیچ کودکی نباید از تبعیض رنج ببرد.
- زمانی که در رابطه با کودکان تصمیم گیری می شود، باید منافع عالی آنان در رأس قرار گیرد.
- کودکان حق حیات دارند و باید رشد کنند.
- کودکان حق دارند آزادانه عقاید و نظرات خود را ابراز کنند و این نظرات در تمامی اموری که به آن ها مربوط می شود، باید مورد توجه قرار گیرد.

مدارس غیر دولتی، بازوی آموزش

برخلاف دیدگاه های منتقدان، این بخش از مراکز به نظام آموزشی کمک می کنند

اظهار می کند: نسبت به تعداد مدارس زیرمجموعه آموزش و پرورش میزان تخلفات بسیار محدود است و بیشتر محدود به مواردی همچون استفاده از دبیران مرد در دبیرستان های دخترانه یا تخلف از دستورالعمل ها بوده که تذکر داده شده است. همچنین در سال تحصیلی گذشته یک مورد لغو امتیاز داشتیم و ۲ مورد هم در دست بررسی است. نتایج بررسی ها باید به تأیید شورای نظارت وزارت خانه برسد. به همین دلیل تا قطعی شدن رأی امکان اعلام وجود ندارد.

۶ تا ۲۹ درصد افزایش شهریه در سال جدید

وی ادامه می دهد: امسال بین ۶ تا ۲۹ درصد افزایش شهریه داشته ایم که با احتساب تورم در کشور اعمال شده است. اکنون شهریه همه مدارس غیردولتی استان بین حداقل یک میلیون تا ۷ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان تعیین شده است که از پیش دبستانی تا دبیرستان و هنرستان را شامل می شود. اضافه شهریه مربوط به ایاب و ذهاب، لباس فرم و دیگر امکانات مدارس است. کارشناس مسئول مدارس مراکز غیردولتی و توسعه مشارکت های مردمی اداره کل آموزش و پرورش استان تأکید می کند: آنچه پرداختی الزامی است همان شهریه است و گرفتن خدمات دیگر همچون لباس فرم الزامی نیست.

نواحی آموزش و پرورش مسئول رسیدگی به شکایات

رسیدگی به شکایات ها و بازرسی از مدارس غیردولتی هیچ تفاوتی با مدارس دولتی ندارد. در صورتی که شکایتی از مدارس شده باشد، پیگیری می کنیم. این را امیری در توضیح روش پیگیری اعتراضات می گوید و ادامه می دهد: پدرها و مادرها می توانند شکایت خود را به نواحی اعلام کنند و در همان جا بررسی می شود و موارد خاص و حاد به اداره کل ارجاع داده و بررسی خواهد شد. اکنون ۲ گروه وظیفه نظارت بر مدارس غیردولتی را بر عهده دارند. سطح اول تیم نظارتی نواحی است که به شکل مداوم به مدارس سرکشی می کنند. در عین حال هر ناحیه می تواند به مدارس نواحی دیگر و حتی شهرستان های دیگر هم سرکشی کند.

وی اظهار می کند: همچنین یک تیم شانزده نفره هم برای بازدید در مشهد داریم که از حوزه ستادی این کار را انجام می دهند و به تمام نقاط ضعف و قوت مدارس رسیدگی، آیین نامه ها را یادآوری و تخلفات را بررسی می کنند.

وی اضافه می کند: خراسان رضوی ویژگی مثبتی داشته و آن این است که ضعف و چالش ها و همچنین فضاهای خالی آیین نامه ها و دستورالعمل هایی که از وزارتخانه ارسال شده است بررسی و شکاف ها را پیدا کرده است. موارد اشکال را به وزارتخانه ارسال کردیم که به مرور به سمت اصلاح پیش بروند.

اگر همه این عوامل مثبت را کنار هم بگذاریم، مدارس غیردولتی به نفع سیستم آموزش و پرورش بوده اند و هستند.

۱۳۴۶ مدرسه غیردولتی با ۱۳۴ هزار دانش آموز

کارشناس مسئول مدارس و مراکز غیردولتی و توسعه مشارکت های مردمی اداره کل آموزش و پرورش استان در خصوص تعداد مدارس غیردولتی در استان می گوید: هم اکنون تعداد مدارس غیردولتی در کل استان از مقطع پیش دبستانی تا هنرستان و دبیرستان دوره دوم ۱۳۴۶ مدرسه است. علاوه بر این ها مراکز غیردولتی علمی و آزاد زبان هم داریم. اکنون به طور تقریبی ۱۳۴ هزار دانش آموز مادر این مدارس تحصیل می کنند.

وی یادآوری می شود: در صورتی که این تعداد مدرسه غیردولتی حذف شود آموزش و پرورش باید ۳۸۴۳ کلاس اضافه بسازد. به عبارت دیگر نیاز به ۶۴۱ مدرسه شش کلاسه داریم که هزینه هنگفتی را به دولت تحمیل خواهد کرد. از سوی دیگر وجود این مدارس باعث شده است سرانه هر دانش آموز عادلانه تقسیم شود تا دانش آموزان مناطق محروم هم بتوانند از امکانات آموزش دولتی استفاده کنند.

نظارت همه جانبه بر مدارس غیردولتی

این مقام مسئول با اشاره به اینکه با همه مزیت ها باید نظارت تمان را بر این مدارس بیشتر کنیم، می گوید: یکی از وظایف ما نظارت بر این مدارس است اما انجمن اولیا و مربیان و پدر و مادرها نیز باید نظارت ویژه ای داشته باشند و خود را در مسائل مدرسه شریک کنند. این یعنی همه افراد در قبال آموزش و پرورش دانش آموزان احساس مسئولیت کنند.

امیری با اشاره به یکی از انتقادات مهم والدین به مدارس غیردولتی می افزاید: یکی از مهم ترین اعتراضات و دغدغه پدر و مادرها شهریه ها است. اما یک قانون کلی برای تعیین شهریه ها وجود دارد. اول اینکه مدارس غیردولتی یک بخش شهریه مصوب دارند که شامل ۱۳ ملاک است که برای هر مدرسه جداگانه بررسی می شود. اطلاعاتی مانند عرصه و اعیان، تعداد دانش آموز، فضای آموزشی، وضعیت پرورشی، اطلاعات حقوقی، بیمه، تعداد پرسنل و... برای هر مدرسه و در هر نقطه از استان بررسی و اعلام نظر می شود. مبلغ شهریه ابتدا در ناحیه، سپس استان و بعد در مرحله وزارتخانه تصویب می شود.

تخلفات از توبیخ تا لغو امتیاز

وی درباره تخلفات رایج در مدارس غیردولتی

ریحانه حشمتی ماجرای انتخاب مدرسه که به میان می آید پیش از ملاک های دیگر به دولتی یا غیردولتی بودن آن فکر می کنیم. دیدگاه های

زیادی هم درباره حسن و اشکال هر کدام وجود دارد و همین می شود که عده ای از پدر و مادرها از همان ابتدای تحصیل، فرزند خود را در مدرسه غیردولتی ثبت نام می کنند و عده ای حتی وقتی نام یک مدرسه غیردولتی مشهور و موفق را می شنوند هم حاضر به فرستادن فرزند خود به آنجا نیستند. هر کدام از مدارس بر مبنای کارکردشان مزیت ها و معایبی دارند که باید همه را سنجید و انتخاب کرد. کارشناس مسئول مدارس و مراکز غیردولتی و توسعه مشارکت های مردمی اداره کل آموزش و پرورش استان هم معتقد است دیدن نیمه خالی لیوان کار درستی نیست و باید تمام جوانب را برای استقرار و فعالیت مدارس غیردولتی در نظر گرفت. گفت و گوی ما را با «حسن امیری» درباره اهمیت این مدارس در کنار مدارس دولتی و آموزش و پرورش بخوانید.

سال های پس از جنگ و راه اندازی غیرانتفاعی ها

بر اساس قانون اساسی، دولت موظف به ارائه آموزش و پرورش رایگان از دوره ابتدایی تا پایان دوره متوسطه شده است اما جنگ تحمیلی و افزایش ناگهانی تعداد دانش آموزان در دهه اول انقلاب اسلامی که مدارس را به دو، سه و چهار شیفته تبدیل کرد، دولت در ارائه خدمات رایگان ناتوان شده و بدین ترتیب مدارس غیرانتفاعی تأسیس شدند. با تصویب قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی در جلسه علنی ۶۷/۳/۵ مجلس شورای اسلامی، این مدارس فعالیت خود را آغاز کردند. امیری در ادامه این توضیحات اضافه می کند: هدفی که این مدارس در ابتدا داشتند کمک به سیستم آموزش و پرورش بود و نگاه این بود که به عنوان بازو در کنار نظام آموزشی وظیفه تربیت دانش آموزان را بر عهده بگیرند تا بتوانیم در این حوزه متوازن سازی را در همه مناطق کشور برقرار کنیم.

وی می افزاید: با اجرای این برنامه هم تصدی گری دولتی را کاهش داده ایم و هم با ایجاد رقابت، کیفیت آموزش را بالا برده ایم. استفاده از نوآوری های خلاقانه، همچنین به کارگیری نیروهای تحصیل کرده و ظرفیت های بیرون از مجموعه آموزش و پرورش از دیگر مزایای مدارس غیردولتی هستند.

وی با اشاره به اینکه به تدریج جمعیت مدارس دولتی کاسته شد و کلاس ها کوچک تر شدند، بیان می کند:

از دریچه دوربین

مهر از جنس عشایر

آیین نمادین نواختن زنگ آغاز سال تحصیلی ۹۹-۹۸ مدارس عشایری استان در روستای قرق شهرستان چناران با حضور مسئولان برگزار شد. در استان خراسان رضوی بیش از ۷۰۰۰ دانش آموز عشایری در ۲۳۲ مدرسه که برایشان در نظر گرفته شده است مشغول به تحصیل هستند.

